

Tisztelt TMT-közösség!

Szeretettel ajánlom mindnyájuk figyelmébe a TMT utolsó, 70(4)-es lapszámát.

Molnár Bence kétrészes tanulmányorozata a Wikidata felépítését, szemantikus webben betöltött szerepét és lehetséges alkalmazási módozatait vizsgálja nemzetközi példák bemutatása és szakirodalmi áttekintése által. A 2. rész az integráció és az alkalmazhatóság lehetséges módozatait mutatja be.

Szintén kétrészes munka **Vántsa Judit** tanulmánya, melyben romániai magyar könyvtáros szaklapok történetét dolgozza fel. Míg az első részében a *Művelődés* című folyóiratot ismerhettük meg, jelen írásában a *Könyvtár* és a *Könyvesház* lapok kerülnek bemutatásra.

Horváth Dániel a Compass és a Compass+ lelőhely-adatbázisokról és azok továbbfejlesztéséről nyújt részletes tanulmányt olvasóinknak. Az adatbázis segítségével eredetileg a hazai intézményekben elektronikus formában elérhető tudományos tartalmak lelőhelyével kapcsolatban tájékozódhatunk, de a 2020-ban megjelent továbbfejlesztett változatban már az adatbázisokkal kapcsolatos többszemponútú kimutatások összeállítására és lekérdezésére is lehetőség van.

Varga Anett ritka könyvekkel és különgyűjteményekkel foglalkozó szakemberek számára készített tanulmányt az IFLA kompetencia irányelvekről, mely a 2020-ban kiadott *Competency Guidelines for Rare Books and Special Collections Professionals* című útmutatója alapján készült.

A kifogásolható gyakorlatot folytató, vagyis a norvég lista szerinti 0. kategóriás folyóiratokról **Sasvári Péter** és **Urbanovics Anna** írásában olvashatunk hasznos információkat. Munkájuk alapjául a Magyar Tudományos Akadémia által 2023. október 6-án közzétett „*Javaslatok a kifogásolható gyakorlatot folytató folyóiratok cikkeinek kezelésére*” című ajánlás szolgált.

Bánki Zsolt, **Szatucsek Zoltán** és **Záros Zsolt** tanulmányából megtudhatjuk, hogy a Magyar Nemzeti Levéltár személyi-, testületi- és földrajzi nevek névterei megértek az újragondolásra, korszerűsítésre, valamint tartalmi bővítésre. A szerzők az ehhez szükséges innovatív eljárások kialakításáról, a fejlesztői munkafolyamatról és az ezt támogató legkorszerűbb technológiákról tájékoztatják az olvasókat.

A BGE KVIK könyvtárak átalakult, a kutatók és a doktoranduszok számára a témakutatástól a záróvizsgáig tartó folyamatot lefedő szolgáltatásait ismerhetjük meg **Herczeg Renáta Mária** és **Kóger Dóra** dolgozatából. Munkájuk fókuszában a témakutatás, adatbázis használat, a hivatkozáskészítés, a „Foglalj könyvtárost” szolgáltatás és a szakdolgozat beadása áll.

Dancs Szabolcs egyes könyvtári és könyvtárosi szerepkörök újragondolására tesz kísérletet a bibliográfiai számbavétel korszerű irányából kiindulva. A digitális kor által támasztott új kihívások és az ezeknek való megfelelés megkívánja, hogy a könyvtáros szakma átgondolja és újra definiálja, hogy a könyvtárosi szakismereteket milyen irányban érdemes fejleszteni, konvertálni.

A BME Építészettörténeti és Műemléki Tanszék könyvtárosa, **Leitgéb Mária** a korszerű, felhasználóközpontú tanszéki könyvtári szolgáltatásokról ír a TMT utolsó lapszámában. A cikkből megismerhetjük a Műegyetem harmadik legnagyobb könyvtára kialakulásának történeti előzményeit, funkcióit és ellátandó feladatait. A szerző ezek mellett az egyes felhasználói csoportok speciális használati szokásait és számukra nyújtott differenciált szolgáltatásokat is bemutatja.

Rendkívül részletes és alapos ismereteket szerezhethetünk az okoskönyvtárakról **Tószegi Zsuzsanna** tanulmányában, melynek címe *Shiyali Ramarita Ranganathan "A könyvtártudomány öt törvénye"* című művét idézi, az indiai könyvtáros negyedik törvényét kiemelve: *"Kíméljük az olvasó idejét"*. Az egyre szélesebb körben megjelenő "okos"-előtag jelenség mellett olvashatunk a mesterséges intelligenciáról, a kiterjesztett valóságról és mindazon forradalmi technológiai vívmányokról, melyek a könyvtári környezetbe is hatékonyan integrálhatók.

Kovács Norbert mutatja be olvasóinknak a szekszárdi Illyés Gyula Könyvtárat, mely a magyarországi könyvtárak közül negyedikként nyerte el a zöldkönyvtári címet. Az intézmény nagyon aktív és termékeny időszakot tudhat maga mögött. Az új szolgáltatások elindítása, partnerkapcsolatok kialakítása, valamint a zöldkönyvtári stratégia elfogadása és a zöldkönyvtári hálózati együttműködések elindítása után az intézménynek az új Szekszárdi Tudásközpontba költözés előkészítését is meg kellett szerveznie.

Beszámolók

Gálovits Rózsa-Emese a minden év augusztusában a székelyudvarhelyi Városi Könyvtárban megrendezett *Nyitott Könyvek Éjszakája* programsorozatról ír. E rendezvény keretein belül indult el néhány éve *A jövő könyvére* nevet viselő szakmai konferencia, amely egyedülálló a térségben.

Dudás Judit beszámolójában a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár szolgáltatásairól, dolgozóinak munkásságáról, valamint az *Országos Könyvtári Napok* keretein belül megrendezett «Határmenti hidak, határtalan együttműködések» programsorozatról olvashatunk.

2021-ben a Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár új KépregényTár és -Galéria szolgáltatással gazdagodott. Ennek kialakításáról, működéséről és az ehhez kapcsolódó rendezvényekről olvashatunk **Tomasovszki Anita** írásában.

Az Országos Könyvtári Napok keretében elhangzott *Hídépítők - A könyv híd, a könyvtár összeköt* előadás alapján írt olvasóink számára beszámolót a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár munkatársa **Váradai Ildikó** a Budapest Könyvfőváros programsorozatát bemutató, mely rendezvény teljes koordinációját a FSZEK látja el.

Kertész Zoltán a veszprémi *Megújuló terek - Megújuló szolgáltatások* országos konferencián elhangzott előadás alapján hasábjainkon írásban is beszámol az első közkönyvtári kreatív műhely megszületéséről, megismerhetjük az alkotótér építésével kapcsolatos kihívásokat, a makerspace létrejöttét az elképzeléstől a fizikai megjelenésig.

Pro Memoria rovatunkban **Forgács Hajnalka** az Országgyűlési Könyvtár dokumentátoráról, *Dr. Zehery Miklósról* emlékezik meg, a jogász, diplomata és jogi szakfordító születésének 100. évfordulója alkalmából.

Danyi Melinda
főszerkesztő